

Brottsoffer

BROTTSOFFER
JOURN
☎ 116 006

TIDNINGEN BROTTSOFFER | BROTTSOFFERJOURN SVERIGE
NR 3/2025 | ÅRGÅNG 30

“Det här är svåra frågor för domstolarna”

Forskaren Mikaela Magnusson undersöker
hur barnfridsbrottet fungerar i praktiken.

Fokus på barn och unga i nya socialtjänstlagen

Kopplingen till barnkonventionen
ska bli tydligare.

Här får unga stöd vid rättegången

BOJ:s stödjare vid Attunda tingsrätt
stöttar unga vittnen och målsägande.

Tema
**Barn i rätts-
processen**

**BROTTSOFFER
JOURNEN**
116 006

TIDNINGEN BROTTSOFFER

Utges av Brottsofferjouren Sverige
Telefon: 08-644 88 00
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm
www.brottsofferjouren.se
boj.se/tidning
tidningenbrottsoffer@boj.se

Brottsofferjouren Sverige är en ideell organisation som arbetar för bättre villkor för brottsoffer, vittnen och anhöriga. Brottsofferjouren Sverige har cirka 60 medlemsföreningar, lokala brottsofferjourer, över landet. Där kan den som utsatts för brott få kostnadsfri och konfidentiell hjälp. Brottsofferjouren erbjuder också stöd vid de flesta tingsrätter och hovrätter i Sverige.

ANSVARIG UTGIVARE

Sven-Erik Alhem
073-973 86 00, sven-erik.alhem@boj.se

REDAKTÖR

Amanda Säfström
08-550 486 07, amanda.safstrom@boj.se

GRAFISK FORM

Karin Rosenberg, karin@karinform.se

OMSLAGSFOTO

Therese Wiberg

ANNONSER

Ricard Sjöberg
070-726 41 64, ricard.sjoberg@fbmedia.se

PRENUMERATIONSÄRENDE

info@brottsofferjouren.se

TRYCK

Tidningen Brottsoffer ges ut med stöd av Förbundsmedia i Östersund AB. Tidningen är tryckt på miljövänligt papper (Amber Graphic) av Ätta45.
ISSN: 1400-075x och upplaga 11 000 ex.

Information om dina personuppgifter i vårt prenumerantregister

Tidningen Brottsoffer utkommer med fyra nummer per år. Du som är medlem i en lokal brottsofferjour får tidningen som en medlemsförmån. Det innebär att ditt namn och adress lagras i ett centralt prenumerantregister administrerat av Brottsofferjouren Sverige. Om du säger upp ditt medlemskap raderas dina uppgifter. Detaljerad information om Brottsofferjourens behandling av personuppgifter för både stödsökande, medlemmar och prenumeranter finns på Brottsofferjouren Sveriges webbplats: brottsofferjouren.se/dina-personuppgifter/

Innehåll

FOTO THERESE WIBERG

9. Tema: Barn i rättsprocessen

”Rent statistiskt finns det ett samband mellan om barnen har hörts och om det blir en fällande dom.”

Forskaren Mikaela Magnusson om lagen om barnfridsbrott.

10.

FOTO PRIVAT

14.

2 Ordförande har ordet

3 Brottsofferjouren

5 Aktuellt

7 Fråga experterna

9 Tema: Barn i rättsprocessen

Sid 10: "Domstolarna gör olika tolkningar av vad det innebär att bevittna" Sid 12: Fokus på barn och unga i nya socialtjänstlagen Sid 14: Här får unga stöd vid rättegången

17 Jourerna berättar

23 Kontakta din närmaste jour

Vill du skänka ett bidrag till Brottsofferjouren?

Vi är mycket tacksamma om du som läser tidningen vill bidra ekonomiskt till vår verksamhet. Vi tar tacksamt emot ditt bidrag på vårt 90-konto med PG: 90 03 44-3, BG: 900-3443 eller Swish-nummer: 123 900 34 43.

90 KONTO SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

BOJ står redo att bidra med kunskap och stöd

Barn ska skyddas i rättsprocessen, inte från rättsprocessen. BOJ lyfter regelbundet behovet av att barn bemöts med respekt, trygghet och förståelse samt att deras rättigheter till skydd och stöd säkerställs genom hela processen. Det skriver Monica Ekström, vice förbundsordförande för Brottsofferjouren Sverige.

Text: Monica Ekström

När detta skrivs har Förbundsstämman ännu inte ägt rum. Eftersom vår Förbundsordförande Sven-Erik Alhem redan i förra numret aviserade att det var hans sista Ordförande har ordet föll lotten på mig att skriva. Till nästa nummer återstår att se vem som får äran.

Jag vill passa på att tacka Sven-Erik för all den kompetens han bidragit med och allt arbete han lagt ner i Brottsofferjouren. Vi är många som känner stor tacksamhet för det engagemang och den värme som Sven-Erik spridit och vi kommer på bästa sätt fortsätta denna viktiga resa. Särskilt vill jag rikta mitt personliga tack för det goda samarbete som vi haft under alla dessa år.

Det här numret har som tema Barn i rättsprocessen. Barn som är brottsoffer eller vittnen i rättsprocesser befinner sig ofta i en mycket utsatt situation. De kan känna oro, rädsla och förvirring över både det brott de utsatts för och den juridiska process som följer. BOJ lyfter regelbundet behovet av att barn bemöts med respekt, trygghet och förståelse och att deras rättigheter till skydd och stöd säkerställs genom hela processen. Barn ska skyddas i rättsprocessen, inte från rättsprocessen!

Det är glädjande att regeringen nu beslutat om en satsning på stärkt skydd och stöd för våld utsatta barn. Särskilt viktigt är regeringens satsning på en bättre samordning och en nationell strategi för Barnahus. En samordning är helt

nödvändig om vi ska säkra att alla barn, oavsett var i landet de bor, får rätt stöd, skydd och upprättelse. Vi hoppas också på att regeringen inser civilsamhällets stora betydelse här. Inte minst viktigt är BOJ:s långa erfarenhet av att ge stöd till barn och unga.

Den nya socialtjänstlagen, som trädde ikraft den 1 juli, innehåller flera förstärkningar som är positiva för barn som brottsoffer. Lagen betonar särskilt barns rätt till delaktighet, skydd och anpassat stöd. Detta ligger i linje med FN:s barnkonvention och stärker barnets ställning i kontakten med myndigheter.

För att barn verkligen ska få sina rättigheter tillgodosedda i rättsprocessen krävs ett barnrättsperspektiv i varje led – från första kontakt med rättsväsendet till efterföljande stöd från socialtjänsten. Den nya lagen är ett steg i rätt riktning, men det praktiska genomförandet blir avgörande. Självklart står BOJ redo att bidra med kunskap och stöd till både barn, vuxna och yrkesverksamma i detta viktiga arbete. ■

Monica Ekström är vice förbundsordförande för Brottsofferjouren Sverige. Hon är i grunden utbildad onkologisjuksköterska och har även varit landstingspolitiker och landstingsråd med särskilt ansvar för folkhälsa, tandvård och barnrättsfrågor. Hon är i dag en ofta anlitad föreläsare när det gäller barnrätts- och funktionsrättsfrågor.

FOTO: BROTTSOFFERJOUREN SVERIGE

Brottsofferjouren

Ylva Sperling tillträdde posten som generalsekreterare för Brottsofferjouren Sverige 1 september.

BOJ välkomnar Ylva Sperling som ny generalsekreterare

Förbundsstyrelsen har utsett Ylva Sperling till ny generalsekreterare för Brottsofferjouren Sverige. Den 1 september tillträdde hon posten.

– Vi är glada och stolta att välkomna Ylva till Brottsofferjouren i rollen som generalsekreterare. Hon har en lång erfarenhet av att leda komplexa utvecklingsprocesser inom ideell sektor och ett stort engagemang för rättighetsfrågor. Ylva står för ett modernt ledarskap med fokus på samverkan och samarbete i syfte att nå gemensamma mål. Förbundsstyrelsen är övertygade om att hon är rätt person att leda förbundet och Brottsofferjouren, säger Sven-Erik Alhem, förbundsordförande.

Ylva Sperling kommer närmast från rollen som sektionschef på Rädda Barnen med både strategiskt

och operativt ansvar. Hon har ett stort engagemang för barnrättsfrågor och en lång bakgrund inom Rädda Barnen i olika chefsroller, bland annat som Director för Save the Children Europe.

– Det är med stor ödmjukhet och engagemang jag tar mig an uppdraget som generalsekreterare för Brottsofferjouren. Organisationen har en unik roll i samhället – och jag ser fram emot att, tillsammans med alla fantastiska medarbetare på förbundskansliet, i lokala jourer och samarbetspartners, bygga vidare på det viktiga arbetet. Tillsammans ska vi fortsätta vara en stark röst för brottsutsatta och verka för ett samhälle där ingen som behöver stöd lämnas ensam, säger Ylva Sperling. ■

Brottsofferjouren kommenterar regeringsförklaringen

Den 10 september presenterade statsminister Ulf Kristersson regeringsförklaringen för det kommande året. Där lyfts brottsoffer vid flera tillfällen. Brottsofferjouren är naturligtvis positivt till att brottsofferfrågorna lyfts, men det visar också att det fortfarande finns mycket kvar att göra för att sätta brottsoffrets behov i centrum.

Bland annat betonar regeringen att fokus ska flyttas från gärningspersonen till brottsoffret och till samhällsskyddet. Det är en välkommen markering som Brottsofferjouren delar. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att trygghet för brottsoffer inte skapas genom längre straff. Minst lika avgörande är att straff verkställs snabbt och rättsäkert och att brottsoffer erbjuds stöd genom hela processen. ■

Läs hela kommentaren på www.brottsofferjouren.se

” Det är en svår process att befinna sig i. Det är ju många som upplever en enorm utsatthet som brottsoffer. Har man dessutom en funktionsnedsättning kan det bli ännu svårare.

Tobias Holmberg, projektledare för Brottsofferjourens projekt Funktionsrätt i rättskedjan, intervjuas i tidningen Funktionshinderpolitik.

Brottsofferjouren

Polisen förmedlar alla brottsutsatta till BOJ

Sedan februari i år förmedlar Polisen alla brottsutsatta som önskar stöd till Brottsofferjouren, som i sin tur ser till att alla brottsoffer får kontakt med rätt stöd.

Tidigare har en brottsutsatt person som vid polisanmälan svarat ja på frågan om kontakt med stödorganisation fått välja mellan olika alternativ. Sedan den 11 februari i år förmedlas nu alla brottsutsatta som önskar stöd till Brottsofferjouren, som i sin tur ser till att alla får

kontakt med rätt stöd i enlighet med deras önskemål.

– Det är ett stort förtroende vi har fått från polisen efter många års gott samarbete. Vi kommer att ta uppgiften på största allvar med målbilden att alla som önskar stöd ska få det skyndsamt och så individanpassat som möjligt, säger Sven-Erik Alhem, förbundsordförande för Brottsofferjouren Sverige.

– Det här kommer att leda till att förmedlingen blir mer effektiv och att fler får det stöd de behöver och

har rätt till. Vi utgår ifrån individens behov och önskemål i vår förmedling, precis som vi alltid gjort.

– **Det finns flera fördelar** med denna förändring. Först och främst så säkerställer vi att alla brottsoffer, oavsett var de bor, snabbt får relevant stöd. Det gäller även brottsoffer som inte är folkbokförda i Sverige. Därutöver effektiviseras och kvalitetssäkras polisens arbete, säger Susanna Bellander, polisinspektör på Noa. ■

ANNONS

Specialiserade inom NPF
med stöd och boende vid:

- Hot och våld i nära relationer
- Hot och våld i kombination av kriminalitet eller missbruk t.ex vid avhopp
- Återfallsprevention
- Vittneskydd
- Psykosocialt stöd, träningslägenhet

HavHem
Skyddat boende

☎ +46 72 333 75 76
✉ info@havhem.nu
🌐 www.havhem.nu

"Måste jag komma till domstolen och vittna?"

FOTO: BROTTSOFFERMYNNDIGHETEN

690 224

brott anmäldes under första halvåret 2025. Det visar preliminär statistik från Brottsförebyggande rådet (Brå). Det var 38 755 färre brott än under första halvåret 2024. Utvecklingen har varierat de första halvåren sedan 2016 och flest brott anmäldes under 2020.

Måste jag komma till domstolen och vittna? Kan jag få stöd av någon när jag ska vittna? Det är exempel på frågor som lyfts i kampanjen för att sprida information om Brottsoffermyndighetens nya webbplats attvittna.se.

Stor satsning för att få fler att vittna om brott

Brottsoffermyndigheten har tagit fram webbplatsen attvittna.se på uppdrag av regeringen. Syftet är bland annat att få fler att vittna och att förbättra den allmänna kunskapen om hur brottmålsprocessen fungerar samt vilka rättigheter och skyldigheter ett vittne har.

Webbplatsen innehåller bland annat information om hur du kan reagera om du bevittnat ett brott, varför det är viktigt att vittna, vad som händer under en brottmålsprocess och vilket stöd och skydd som finns att få.

– För att ett brott ska klaras upp är det viktigt att vittnen berättar vad de vet för polis, åklagare och domstol. Som vittne har du alltså en betydelsefull uppgift i ett fungerande rättssamhälle. Vi hoppas att vår nya webbsatsning ska öka kunskapen om hur brottmålsprocessen fungerar, dämpa eventuell oro och få fler att vittna om vad de har sett och hört i anknytning till ett brott, säger Anders

Alenskär, generaldirektör för Brottsoffermyndigheten, i ett pressmeddelande.

I Sverige är du skyldig att vittna om du blir kallad. Nästan 100 000 männskor vittnar varje år i svenska domstolar. Ett stort antal lämnar också vittnesmål till polisen. För de flesta är det inte något som händer varje dag, och en del kan känna sig nervösa eller oroliga.

– Det är inte så konstigt att bli osäker inför en ny situation. Ofta kan du bli lugnare om du får veta mer om vad som ska hända. På attvittna.se finns detaljerad information om exempelvis olika steg i brottmålsprocessen, vem som gör vad, vad som förväntas av dig som vittne och vilket stöd som finns. Tanken är att det ska kännas lättare att vittna efter att du besökt webbplatsen, säger Fredrik Selin, jurist och projektledare vid Brottsoffermyndigheten, i ett pressmeddelande. ■

Besök den nya webbplatsen på attvittna.se

Nationellt uppdrag att stödja arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck

Den 1 januari 2026 tar Jämställdhetsmyndigheten över det nationella uppdraget att stödja arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Det nya uppdraget innebär att myndigheten får ett utökat ansvar att långsiktigt samordna, utveckla och stärka arbetet nationellt. Fokus ligger på att förebygga våldet, främja jämställdhet och ge stöd till yrkesverksamma och aktörer i hela landet.

– Det här är ett uppdrag med stor samhällsbärande betydelse. Vår uppgift är att skapa långsiktiga strukturer och arbetssätt som stärker hela Sveriges arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, säger Lise Tamm, generaldirektör på Jämställdhetsmyndigheten, i ett pressmeddelande.

Det nationella uppdraget att stödja arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är i dag placerat på Länsstyrelsen i Östergötland. ■

Skyddet för barn som kan fara illa ska stärkas

Regeringen har lämnat en proposition till riksdagen med lagförslag för att stärka skyddet för barn som riskerar att fara illa.

I regeringens proposition ingår flera lagförslag för att stärka skyddet för barn, bland annat genom att:

- fler aktörer i samhället ska vara skyldiga att anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

- socialnämnden ska kunna få in uppgifter från viss personal inom skolan inom ramen för utredningar om barns vårdnad, boende och umgänge.

- barn som fått sitt behov av skydd eller stöd utrett av socialtjänsten ges möjlighet att ta del av utredningen och sin historia i vuxen ålder.

– Alla barn har rätt till en trygg uppväxt och en ljus framtid. Fler än 200 000 barn i Sverige lever i dag i hem där det förekommer olika former av våld eller andra övergrepp. Vi som samhälle måste bli bättre på att upptäcka när ett barn riskerar att fara illa, och slå vakt om att barn får den hjälp, det stöd och det skydd som de behöver, säger socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall, i ett pressmeddelande.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 15 januari 2026. ■

FOTO: THERESE WIERING

Trots det förändrade ekonomiska läget med ökad inflation, höjda räntor och lågkonjunktur uppger 75 procent av volontärerna i Volontärbyråns undersökning att deras engagemang förblir oförändrat.

Många vill bli volontärer trots ekonomiska utmaningar

Det ekonomiska läget har påverkat människors möjlighet att engagera sig ideellt, samtidigt som samhällsläget ökar motivationen att vilja bidra. Det visar Volontärbyråns rapport om det ideella engagemanget, Volontärbarometern 2024.

Rapporten bygger på enkätundersökningar bland volontärer och representanter för ideella organisationer.

– Varje år engagerar sig fyra miljoner svenskar ideellt. Årets Volontärbarometer visar att engagemanget fortsatt är starkt och att det är viktigt för människor att känna att de är med och bidrar till en positiv samhällsutveckling, säger Anna Snell, verksamhetsledare på Volontärbyrån, i ett pressmeddelande.

I årets rapport framkommer att det förändrade ekonomiska läget med ökad inflation, höjda räntor och lågkonjunktur

har påverkat människors möjlighet att engagera sig ideellt. En av tio volontärer uppger att de inte haft möjlighet att engagera sig ideellt med anledning av försämrad privatekonomi. De säger också att volontäruppdrag har dragits tillbaka på grund av minskad finansiering hos organisationen. Fyra av tio organisationer anger att det ekonomiska läget påverkat verksamheten med volontärer negativt, exempelvis att de har mindre resurser att samordna och rekrytera volontärer.

Men trots det förändrade ekonomiska läget uppger 75 procent av volontärerna att deras engagemang förblir oförändrat. Många säger att de känner sig mer motiverade att bidra under samhällskriser och lågkonjunkturer, då ens ideella insatser behövs som mest. Hela 95 procent av volontärerna säger att de vill engagera sig ideellt kommande år. ■

Fråga experterna

Har du frågor till expertpanelen? Skicka dem till fragaexperten@boj.se. Experterna har enbart möjlighet att besvara de frågor som publiceras i tidningen. Vi tar oss friheten att korta ned de frågor vi får.

Bör jag tacka ja till en del av skadeståndet?

Fråga: Jag ska få skadestånd och har nu blivit kontaktad av gärningsmannen som vill betala en del av skadeståndet, men säger att han inte kan betala hela på en gång. Bör jag tacka ja till att ta emot en del eller kan det bli krångel så att jag inte får hela mitt skadestånd? Och om jag får en del, kan jag begära resten i brottsskadeersättning?

Svar: Det kan vara förenat med risker att träffa en egen överenskommelse om delbetalning med gärningspersonen. Den normala gången, efter att ett brottsoffer tillerkänts ett skadestånd i domstol, är att domstolen skickar domen till Kronofogden som kontaktar brottsoffret och frågar om han eller hon vill ha hjälp med att få sitt skadestånd. Det ska man tacka ja till. Kronofogden gör då en utredning och finns inte full betalningsförmåga hos gärningspersonen, och man inte heller kunnat få full ersättning från eventuella försäkringar, så kan man ansöka om brottsskadeersättning. Finns det ingen utredningsrapport från Kronofogden

blir det svårt för Brottsoffermyndigheten att avgöra om gärningspersonen har betalningsförmåga eller inte, vilket innebär att du riskerar att få ett avslag på din ansökan om brottsskadeersättning. Kan du således inte få fullt betalt från gärningspersonen på en gång är det bättre att följa den normala gången.

MAGNUS ÖHRN CHEF BROTTSSKADEENHETEN

Kan domstolen lämna ut mina uppgifter?

Fråga: Jag har blivit kallad till en rättegång som vittne och nu undrar jag om mina uppgifter blir offentliga då? Rättegången gäller våld och hot mot en person och jag är orolig att den åtalade eller hans vänner kommer att försöka få mig att inte vittna. Vilka uppgifter går att få ut och kan man be domstolen att inte lämna ut dem om någon frågar?

Svar: Jag förstår det som att åklagaren har kallat dig som vittne. Ta kontakt med åklagaren och be att få dina uppgifter sekretessmarkerade om du känner rädsla inför vittnesmålet. Om åtal redan har väckts kan det finnas en

möjlighet att dina uppgifter redan har blivit offentliga. Om den tilltalade eller någon av hans vänner försöker hota dig att inte vittna eller på annat sätt försöker påverka ditt vittnesmål ska du genast kontakta polisen då ett sådant agerande är brottsligt. Brottet heter "övergrepp i rättssak" och domstolarna ser allvarligt på det brottet. Att vittna är en plikt och ett vittne har rätt att känna sig trygg. Behöver du stöd inför vittnesmålet kan du vända dig till närmaste brottsofferjour. De kan stödja dig inför huvudförhandlingen och också ge dig råd och vissa jourer erbjuder även stöd genom att följa med till domstolen. Det flesta domstolar har också vittnesstöd på plats dit du kan vända dig innan du ska vittna. Lycka till!

EVA ANDERSSON ADVOKAT

Min mamma blev lurad – kan hon få ersättning?

Fråga: Min mamma blev utsatt för bedragare som lurade sig in i hennes bostad och stal allt möjligt. Mycket var smycken utan något större värde för dem, men av stor betydelse

FOTO AMANDA SÄSTRÖM

Eva Andersson är advokat. Till vardags arbetar hon oftast som målsägandebiträde där hon hjälper och stödjer brottsoffer att driva sina mål. Hon har också skrivit boken "Målsägandebiträdet i rättsprocessen".

FOTO JOHAN GUNDELIS

Magnus Öhrn är chef för brottsskadeenheten på Brottsoffermyndigheten. I Tidningen Brottsoffer svarar han på frågor om brottsskadeersättning och skadestånd.

FOTO FRIDA OLANSON

Anneli Svensson är socionom och legitimerad psykoterapeut. Hon har tidigare arbetat inom kriminalvården, socialtjänsten och med RFSL:s Stödmottagning. Hon har lång erfarenhet av brottsofferstödande arbete.

Fortsättning på nästa sida ➔

Fråga experterna

→ Fortsättning från föregående sida

för henne. De tog också kontokort och lyckades lura av henne koderna. Ingen har åtalats för brottet och det verkar lönlöst att få tag i dem som gjorde det, men min mamma är helt knäckt. Det känns som om hon åldrats tio år sedan detta hände och inte är sig lik längre. Kan hon få ersättning trots att ingen dömts för brottet?

Svar: Vid brott som stöld och bedrägeri är möjligheten att få brottsskadeersättning mycket begränsad. Förutsättningarna för att ersättning ska kunna lämnas är att gärningspersonen vid tiden för brottet var intagen, på rymmen eller på permission från kriminalvårdsanstalt, från vissa statliga behandlingshem eller var häktad. När gärningspersonen är okänd går det inte att fastställa om han eller hon tillhörde denna kategori. I rena undantagsfall kan man få ersättning även om det inte går att fastställa att en rymling orsakat skadan. Det krävs då att det finns omständigheter som gör att

brottsskadeersättning framstår som särskilt angelägen. Det finns exempel på fall där vi kunnat lämna viss ersättning när en äldre person, i en ekonomiskt utsatt situation, lurats att släppa in besökare i sin bostad och då blivit bestulen på sina besparingar. Jag tycker därför att din mamma ska göra en ansökan till oss, så vi får pröva om detta kan utgöra ett sådant sällsynt undantagsfall där vi kan lämna ersättning.

MAGNUS ÖHRN CHEF BROTTSSKADEENHETEN

Vad händer om barn under 15 år polisanmäls?

Fråga: Vad händer om skolan polisanmäler ett barn som är under 15 år? Min son har blivit utsatt för några olika incidenter i skolan och nu har rektor sagt att de ska polisanmäla dem som ligger bakom. Vad händer om de finner dem skyldiga? De kan ju inte sättas i fängelse när de inte fyllt 15, men kan de hamna i belastningsregistret eller få någon annan påföljd?

Svar: Skolan har en plikt att anmäla brott som begås inom skolans verksamhet. Om en person är under 15 år kan de inte hamna i belastningsregistret eftersom de är omvändiga och kan inte dömas till någon påföljd i domstol. Polisen gör en utredning för att se vad som hänt. Ungdomen får

ett rättsligt biträde vid förhör och socialtjänsten kopplas in och brukar oftast sitta med i ett angränsande rum vid förhöret. De får sen ett underlag för att kunna sätta in lämpliga insatser i form av vård eller stöd beroende på brottets karaktär. Vid riktigt allvarlig brott såsom mord kan en åklagare begära att domstolen gör en "bevistalan" vilket innebär att domstolen prövar om ungdomen begått brott. Domstolen dömer i dess fall inte ut någon påföljd utan prövar skuldfrågan.

EVA ANDERSSON ADVOKAT

Måste jag ingripa om jag ser ett brott begås?

Fråga: Måste man ingripa om man ser ett brott begås, till exempel om man ser någon snatta i en affär eller om man ser någon bli misshandlad? Är det brottsligt att inte göra något?

Svar: I Sverige finns ingen anmälningsskyldighet för brott, det är huvudregeln. Det finns undantag när det gäller mycket allvarliga brott såsom mord, grov misshandel eller våldtäkt. Då kan man anses skyldig att anmäla brottet om man bevittnar det. Dock behöver man aldrig riskera att utsätta sig själv eller någon annan för fara om man bevittnar ett brott och anmäler.

EVA ANDERSSON ADVOKAT

Skicka din
fråga till

fragaexperten@boj.se

TEMA

Barn i rättsprocessen

”Det här är svåra frågor för domstolarna” Forskaren Mikaela Magnusson undersöker hur lagen om barnfridsbrott fungerar i praktiken. **Sid 10**

Fokus på barn och unga i nya socialtjänstlagen Kopplingen till barnkonventionen ska bli tydligare. **Sid 12**

Här får unga stöd vid rättegången BOJ:s stödjare vid Attunda tingsrätt stöttar unga vittnen och målsägande. **Sid 14**

”Domstolarna gör olika tolkningar av vad det innebär att bevittna”

Fyra år har gått sedan lagen om barnfridsbrott trädde i kraft. Har det blivit så bra som man kunde hoppas? ”Både ja och nej”, säger Mikaela Magnusson som leder ett forskningsprojekt kring den här lagstiftningen.

Text: Krister Stenlund **Foto:** Karolina Jacobsson

Projektet består av olika delstudier. I den ena studien har Mikaela Magnusson och hennes forskarkollegor granskat 200 rättsfall under åren 2023–2024 med barnfridsbrott mot 321 barn.

– Vi kan se att i 73 procent av de ärenden där barn fick sina fall prövade i domstol blev det en fällande dom, säger hon.

Forskarna har också fått tillgång till 250 polisiära förundersökningar från både nedlagda och åtalade ärenden. Stickprovet visar på svårigheterna i sådana här utredningar.

– Detta hjälper oss att bättre förstå varför det är så svårt att föra den här typen av utredningar till domstol. I dag ser vi att utredningarna som läggs ner är långt fler än dem som leder till åtal, säger Mikaela Magnusson.

”Rent statistiskt finns ett samband mellan om barnen har hörts och om det blir en fällande dom.

”En sak som återkommer väldigt ofta är betydelsen av att verkligen se barnen och lyfta fram deras egna upplevelser av processen.

Aven om det har förekommit våld i barnets närhet kan det vara svårt för en åklagare att bevisa att barnet verkligen bevittnade våldet. Här ser Mikaela Magnusson möjligheter att forska vidare. Hennes forskningsgrupp och även andra aktörer har noterat att rättstillämpningen av bevittnanderekvisitet kan variera i snarlika situationer.

– Domstolar gör olika tolkningar av vad det innebär att bevittna. Vi ser det främst där barn har hört delar av ett brott, kanske skrik eller när det låter som att någon har fallit till marken, säger Mikaela Magnusson.

Var skriket en del av det straffbara momentet? Skedde det innan eller efteråt? Här kan det uppstå juridiska diskussioner.

– Det här är svåra frågor för domstolarna, konstaterar Mikaela Magnusson.

I sin granskning av brottmåls-

domar har forskarna noterat att två av tio barn inte kom till tals i domstolsprocessen.

– Rent statistiskt finns ett samband mellan om barnen har hörts och om det blir en fällande dom. Om rätten inte får höra barnens berättelse blir det mycket svårare att ta ställning till om det är bevisat att barnen har bevittnat ett brott, säger Mikaela Magnusson.

Varför hörs inte alla barn?

– Det undrar vi också. Vi gräver vidare i det. Barnen kanske inte ville bli förhörda, man kan aldrig tvinga ett barn. Men det kan finnas andra skäl också, det ska vi leta vidare i. Det är en viktig fråga för rättstillämpningen.

Barnfridsbrott är i dag ett av de vanligaste brotten mot barn. Brottsförebyggande rådets siffror visar att 12 124 anmälningar gjordes enbart under 2024. Polisen har fått nya riktlinjer i sina utredningar och det

Lagen om barnfridsbrott har inneburit ett helt annat fokus på barn som brottsoffer. Forskaren Mikaela Magnusson konstaterar samtidigt svårigheter att föra sådana här utredningar till domstol. Det kan bland annat vara svårt att bevisa att barnet verkligen bevitnade en misshandel som bevisligen ägde rum.

har blivit en större efterfrågan på barnförhör. Det behövs fler barnförhørsledare och fler lokaler.

– Vi gick från ett läge där barnen ofta inte uppmärksammades i rättsprocesser. Nu är det väldigt många barn som ses och hörs på ett helt annat sätt än förut. Det har kommit många fällande domar, men det är samtidigt svåra ärenden för polis och åklagare, summerar Mikaela Magnusson.

En annan del av projektet ska forskarna djupintervjua barn om deras upplevelser av brotts-

utredningar och rättsprocesser kring barnfridsbrott. Forskarna har hittills och av olika skäl haft stora problem att komma i kontakt med barn som kan och vill medverka.

– Jag tror att vi har skickat in fem uppdateringar till Etikprövningsmyndigheten där vi beskriver olika sätt att nå barnen. Det viktiga med den nya lagstiftningen är barnens egna upplevelser. Vi vill verkligen att barns upplevelser ska få komma fram och är väldigt angelägna att nå ut till dem, säger Mikaela Magnusson.

Forskarna har intervjuat föräld-

rar – främst mammor – och frågat dem om barnens upplevelser av att medverka i utredningar om barnfridsbrott. Svaren varierar stort, bland annat beroende på om polisutredningen resulterade i ett åtal eller inte.

– En sak som återkommer väldigt ofta är betydelsen av att verkligen se barnen och lyfta fram deras egna upplevelser av processen. Det är också viktigt att barnen får information och förstår vad det är som sker, samt att polisutredningar inte drar ut på tiden, säger Mikaela Magnusson. ■

Fakta: Barnfridsbrott

- Fler än 200 000 barn i Sverige bedöms växa upp i en miljö där det förekommer olika former av våld. Forskning visar att dessa barn löper ökad risk att drabbas av både psykisk och fysisk ohälsa.
- I juli 2021 började lagen om barnfridsbrott gälla. Lagen stärker det straffrättsliga skyddet för barn som bevitnar brott mellan närstående. Barn som bevitnar sådana brott betraktas numera som målsägande med de rättigheter som det innebär.
- Ett forskningsprojekt kartlägger just nu den straffrättsliga hanteringen av barnfridsbrott och hur barns rättigheter som målsägande tillgodoses i rättsprocessen. Projektet leds av Mikaela Magnusson, lektor vid Göteborgs universitet. Medverkar gör även Malin Joleby och Johanna Thulin.
- Mer info finns på projektets hemsida och sociala medier (barnfridsbrott.forskning).

Källa: Brottsoffermyndigheten

Fokus på barn och unga i nya socialtjänstlagen

Sveriges nya socialtjänstlag innebär att kommuner ska ha ett tydligt barnrättsperspektiv i sin verksamhet. Det ska vara ett större fokus på brottsförebyggande arbete och stöd till brottsoffer. Men vad innebär detta i praktiken? ”Det återstår att se”, säger Marie Lundin Karphammar, barnrättsjurist på Sveriges Kommuner och regioner (SKR).

Text: Krister Stenlund

När Brottsförebyggande rådet (Brå) granskade 120 000 polisanmälda brott mot barn mellan sju och 15 år slog utredarna fast att barn och unga är en särskilt brottsutsatt grupp. Det är också en särskilt sårbar grupp när det gäller utsatthet för brott.

– Samhället har enligt lag en särskild skyldighet att skydda alla barn från att utsättas för brott. Men det framstår som särskilt viktigt att de mest utsatta och sårbara barnen upptäcks, skyddas och erbjuds stöd, sa utredaren Lisa Westfeldt när rapporten presenterades.

I den nya socialtjänstlagen som började gälla 1 juli i år betonas just kommunernas brottsförebyggande ansvar. Det ska finnas ett särskilt fokus på barn och unga, både i det förebyggande arbetet och när unga människor har utsatts för brott.

Socialtjänsten ska sammanfattningsvis vara mer förebyggande, lättillgänglig, jämställd och kunskapsbaserad än förut. Invånarna ska nå tidigt, innan problemen har växt sig stora.

I Marie Lundin Karphammars jobb som barnrättsjurist ingår att stötta kommuner och regioner i deras arbete med att implementera barnkonventionen och annan lagstiftning som har med barnrätt att göra.

”Kopplingen till barnkonventionen har blivit ännu tydligare.

Marie Lundin Karphammar, barnrättsjurist.

– Det här innebär den största omställningen av socialtjänstens arbetssätt på över 40 år, sa socialtjänstministern Camilla Waltersson

Grönwall när lagförslaget presenterades.

FN:s barnkonvention blev svensk lag 2020, barns rättigheter blev därmed juridiskt bindande. Fem år senare bedömde lagstiftaren att formuleringar behövde spetsas till. Enligt den tidigare socialtjänstlagen skulle barn bästa särskilt beaktas. Nu ska barnens bästa beaktas i första hand.

– Kopplingen till barnkonventionen har blivit ännu tydligare. Flera utredningar har avslöjat brister i barnrättsperspektivet. Det är så lätt att andra intressen tar över, säger Marie Lundin Karphammar.

Sveriges kommuner har fått åtta miljarder kronor för att ställa om sin verksamhet och leva upp till den nya socialtjänstlagen. Det återstår att se hur kommunerna i praktiken tänker agera för att bättre kunna förebygga brottslighet och stötta brottsoffer.

– Varje kommun får själv bestämma. Det kommer säkert att se olika

Barn i rättsprocessen

TEMA

ut i olika kommuner, bedömer Marie Lundin Karphammar.

Åsa Hedlund jobbar med strategiskt stöd vid socialförvaltningen i Uppsala kommun. Hon uppger att arbetet med att införa den nya lagen sker inom olika områden. Arbetet väntas pågå i flera år. Ett av flera moment är att inventera och besluta om insatser som socialnämnden numera ska erbjuda sina medborgare utan föregående behovsprövning.

– Stödsamtal till den som utsatts för brott är en sådan insats, säger Åsa Hedlund.

”Det står i lagen att barnets bästa ska beaktas i första hand, det finns fortfarande en öppning att agera annorlunda. Det borde ha stått att barnets bästa ska beaktas. Punkt.

Rebecca Lagh, advokat.

Rebecca Lagh äger en advokatbyrå i Stockholm med tolv medarbetare som uteslutande företräder brottsoffer. Hon efterlyser bättre kunskaper om samtal med barn och bedömer brister i socialtjänstens utredningar, men också i brottmålsprocesser.

– Barn får inte tillräckligt med information, de tillåts inte bli delaktiga. Det här är en sak som absolut bör förbättras, säger Rebecca Lagh.

Hon menar att landets socialtjänster alltför ofta ifrågasätter barns berättelser om våld.

– När ett barn berättar ska socialtjänsten lyssna och validera barnets upplevelser. De ska inte, inför

FOTO THERESE WIERBRO

Barnrättsjuristen Marie Lundin Karphammar betonar vikten av att lyssna på barn, ge dem den information de behöver och göra dem delaktiga. Olika aktörer behöver mer än tidigare fundera på vad som är bäst för barnen och hur man kan förhindra att andra intressen tar över.

FOTO DAVID LAGERLOF

Advokaten Rebecca Lagh bedömer att landets socialtjänster behöver bli bättre på att möta brottsutsatta barn. Hon beskriver skräckexempel där personal har suttit tillsammans med barn och ifrågasatt deras berättelser om våld.

barnet, försöka hitta förklaringar till föräldrars beteende. Jag har sett flera skräckexempel på det, säger Rebecca Lagh.

Marie Lundin Karphammar tror på en förbättring, om den nya lagens intentioner får fäste. Hon betonar vikten av att betrakta barn som rättighetsbärare, som kompetenta personer med förmåga att vara delaktiga och kunna ge förslag.

– För att det ska fungera krävs mer kunskap. Vad innebär barnrättsperspektiv, hur gör man bedömningar kring barns bästa? Det är jätteviktigt att vi inte styr över huvudet på barn.

Rebecca Lagh är försiktigt skeptisk till betydelsen av en ny socialtjänstlag.

– Det står i lagen att barnets bästa ska beaktas i första hand, det finns fortfarande en öppning att agera annorlunda. Det borde ha stått att barnets bästa ska beaktas. Punkt. ■

Här får unga stöd vid rättegången

Sveriges domstolar hanterar allt fler grova brottmål med unga personer inblandade. Detta ställer nya krav på rättsväsendets aktörer. ”Det finns saker som kan förbättras”, säger Camilla Embretsen, samordnare för stöd i domstol på Attunda tingsrätt.

Text: Krister Stenlund

Intervjun med Camilla Embretsen fick skjutas framåt ett par dagar. Hon upplevde hektiska dagar just då, i en period när nya stödjare skulle rekryteras.

– Vi får in ganska många ansökningar. Det gäller att hitta dem som har möjlighet att engagera sig på dagtid och som vi kan få behålla en längre tid, säger Camilla.

Hon blev själv stödjare mitt under pandemin. Restriktioner innebär att många volontärer inte tilläts komma till landets domstolar.

– Jag fick väldigt bra erfarenhet eftersom jag var där kanske tre gånger per vecka. Rutinerna satte sig ganska snabbt, minns Camilla som hade ett särskilt skäl att engagera sig.

”Jag blev tidigt förvånad över hur många människor som kommer helt ensamma när de ska göra en så pass stor sak som att vittna i domstol. Det gäller även unga personer. De sitter där helt ensamma och väntar på sin tur.

1991 blev hennes faster knivdödad av en man som hon hade en kort relation med. Den organiserade stödverksamheten i domstol hade vid den tiden inte kommit i gång. Målsäganden och vittnen tvingades i grova drag klara sig själva när de anlände till en rättegång.

– De två mordutredarna blev våra stödpersoner, de var vårt allt. Utan dem hade vi inte överlevt. Min plan var att bli mordutredare, men livet kom emellan, säger Camilla.

30 år senare blev hon i stället stödjare i domstol. Camilla är sedan två år tillbaka samordnare för stödverksamheten i Attunda tingsrätt.

– Det som hände min faster har satt djupa spår samtidigt som det har gett mig en enorm styrka. Jag

”Efteråt sa han: ”Vilken tur att du var här. Jag hade aldrig klarat det själv.”

vet hur viktigt det är att ha människor runtomkring sig, vare sig det är nära och kära eller professionella stöttare, säger hon.

De senaste årens gängkriminala uppgörelser med unga förövare har skakat om Sverige. Utvecklingen mot en grövre brottslighet märks även i Attunda tingsrätt. Domstolen har på senare år hanterat flera av landets mest uppmärksammade rättegångar

Uppdraget som stödjare har fått Camilla Embretsen att reflektera över vad det innebär för en ung person att bli involverad i en rättsprocess.

– Jag blev tidigt förvånad över hur många människor som kommer helt ensamma när de ska göra en så

Barn i rättsprocessen

TEMA

FOTO PRIVAT

Camilla Embretsen blev stödjare i samband med pandemin. I dag är hon samordnare för stöd i domstol i Attunda tingsrätt. Camilla konstaterar att unga personer som ska medverka i rättegångar kan ha särskilda behov som behöver tillgodoses.

pass stor sak som att vittna i domstol. Det gäller även unga personer. De sitter där helt ensamma och väntar på sin tur.

Camilla minns ett ärende där en 17-årig kille skulle vittna i tingsrättens största säkerhetssal, Nordens största. Han bedyrade full koll på läget, men när det efter flera timmars förseningar blev dags att kliva in i rättsalen hade läget förändrats.

– Stödjaren hade stannat kvar i flera timmar för att vara med

honom. Efteråt sa han: "Vilken tur att du var här. Jag hade aldrig klarat det själv." Våra ronderingar där vi går omkring i domstolen och känner av energin på människor är viktiga. Energier kan förändras över tid, konstaterar Camilla.

Hon bedömer att unga personer kan behöva extra mycket stöd. Inte minst med det juridiska och ibland krångliga språket.

– Vi kan behöva förklara ord och

säkerställa att de verkligen har förstått. Det gäller även för andra personer som ska medverka i domstol, men särskilt för unga människor, säger Camilla.

Många unga vittnen och målsägande kommer i sällskap med sina föräldrar. Camilla beskriver situationer där föräldrar kanske inte vill samma sak som deras barn. En stödjare kan då behöva

Fortsättning på nästa sida →

Barn i rättsprocessen

→ Fortsättning från föregående sida

FOTO: PRIVAT

Attunda tingsrätt har de senaste åren hanterat några av Sveriges mest uppmärksammade rättegångar. Byggnaden är specialanpassad för att kunna hantera högriskrättegångar.

förklara att de finns där för att tillvarata den unga personens intressen och att det är viktigt att den unga personen känner sig både trygg och bekväm under rättegången.

– Föräldrar kan till exempel vara bestämda med att de absolut vill sitta med i rättegångssalen. Men om ett barn har blivit utsatt för till exempel en våldtäkt vill de kanske inte sitta där och berätta inför ögonen på sin mamma och pappa. Våra stödjare är duktiga på att förklara den unga personens behov för föräldrarna, säger Camilla.

Hon ser olika områden där rättsväsendet kan bli bättre på att hantera barn och unga. Till exempel genom att mera noggrant än nu undersöka om de vill ha stöd och praktisk information inför en domstolsprocess.

– Den praktiska informationen är kanske det allra viktigaste stödet som vi kan ge. Det avdramatiserar processen så att vittnesmålet per automatik blir bättre.

Camilla har ett konkret förslag.

– Jag skulle önska att det på delgivningskvittot fanns en ruta som personer enkelt kan bocka i om de

vill bli kontaktade av Brottsofferjourens stöd i domstol. Det hade varit bra, särskilt för ungdomar.

Vilken är den vanligaste oron inför ett vittnesmål?

– Att man inte ska minnas och göra sig skyldig till mened. Då förklarar vi att man inte kan råka begå mened. Om man är osäker eller inte minns är det inte mened. Det är även vanligt med rädsla för hämnd och repressalier.

Camilla beskriver ett nära samarbete med olika aktörer som domstolar, advokatbyråer, åklagare samt polisen.

Är uppdraget som stödjare givande?

– Absolut! Det är nästan så att det ger oss mer än vad det ger stödsökarna. Att märka att man gör skillnad betyder oerhört mycket. ■

” Den praktiska informationen är kanske det allra viktigaste stödet som vi kan ge. Det avdramatiserar processen så att vittnesmålet per automatik blir bättre.

Ett samarbete för rättvisa

Brottsofferjouren lyfter funktionsrätt i rättskedjan

Brottsofferjouren Storgöteborg tog nyligen emot besök av Tobias Holmberg från Brottsofferjouren Sverige för ett samtal om ett ämne som ofta hamnar i skymundan: funktionsrätt i rättskedjan.

Brottsofferjouren Storgöteborg tog nyligen emot besök av Tobias Holmberg från Brottsofferjouren Sverige för ett samtal om ett ämne som ofta hamnar i skymundan: funktionsrätt i rättskedjan.

Att alla människor ska ha lika tillgång till rättvisa är en självklar princip, men i praktiken ser verkligheten annorlunda ut. Många brottsutsatta med funktionsvariationer och deras anhöriga möter hinder i kontakten med polis, domstol eller andra rättsvårdande instanser. Hinder som gör att rättsprocessen riskerar att bli ojämlik.

– Rättvisa kan inte uppnås om systemet inte förstår människors olika behov. Vi måste arbeta för en rättskedja som faktiskt är tillgänglig för alla, säger Maria Singh, samordnare på Brottsofferjouren Storgöteborg.

Under mötet diskuterades bland annat verktyg för att öka tillgängligheten, som bildstöd och anpassat informationsmaterial. Brottsofferjouren Storgöteborg arbetar redan idag med att utveckla egna resurser för att kunna erbjuda bättre stöd till brottsoffer, vittnen och anhöriga – men besöket gav

Julia Norman, Malin Almroth, Agnes Dahné och Maria Singh från Brottsofferjouren Storgöteborg och Tobias Holmberg från Brottsofferjouren Sverige.

ytterligare inspiration och riktning.

– Det här är en fråga vi brinner starkt för. Att se att det tas på allvar nationellt påverkar oss i vårt arbete och stärker vår vilja att utveckla vår egen verksamhet, säger representanterna från Brottsofferjouren Storgöteborg.

Mötet blev därmed inte bara en kunskapsdelning utan också ett viktigt steg i att driva frågan framåt. Samarbeten som dessa visar att förändring är möjlig när engagemang möter struktur – och när rättvisa verkligen får betyda för alla.

BROTTSOFFERJOURNEN STORGÖTEBORG

“Vi fanns där – och vi finns kvar”

Brottsofferjouren Örebro läns arbete efter skolskjutningen vid Campus Risbergska

När tragedin drabbade Campus Risbergska i Örebro fanns Brottsofferjouren Örebro län snabbt på plats. Med medmänskligt stöd, praktisk hjälp och tät samverkan med polis, skola och vård kunde vi möta många direkt och indirekt drabbade – och vara ett tryggt stöd för många fler.

Händelsen förändrade livet för elever, anhöriga, skolpersonal och hela det omgivande samhället. För oss var det självklart att agera. Vår roll är att finnas där när andra har gått vidare. Att lyssna, inge hopp och hjälpa människor att orka ta nästa steg.

Närvaro på plats – och i samtalen

Redan under de första dagarna fanns våra stödjare och anställda schema-lagda utanför skolan, tillgängliga för samtal och medmänsklig närvaro. Vi arbetade även nära polisens FLO-grupp (Family Liaison Officers) och deltog vid två särskilda tillfällen när de anhöriga till de avlidna informerades. När polisens del av samtalen avslutades, tog vi vid – för att lyssna, ge stöd och erbjuda fortsatt kontakt. Den här överlämningen uppskattades både av de drabbade och av polisen, som kunde lämna över till civilt stöd på ett tryggt och värdigt sätt.

Vi ökade också vår närvaro vid polisförhör, där vi informerade om rättsprocessen, erbjöd fortsatt

När tragedin drabbade Campus Risbergska i Örebro fanns Brottsofferjouren Örebro län snabbt på plats.

kontakt och fångade upp behov av ytterligare hjälp. Det här nya arbetssättet – att finnas direkt i anslut-

ning till polisens insatser – var helt oprövat för oss, och är något vi vill utveckla vidare.

Jourerna berättar

FOTO: BROTTSOFFERJOURN ÖREBRO LÄN

Brottsofferjouren Örebro län tackar andra brottsofferjourer i landet som bidragit med stöd och hjälp i arbetet efter skolskjutningen vid Campus Risbergska.

Sprida information – och sänka trösklar

Många känner inte till rättsprocessen eller vilka rättigheter man har som brottsutsatt. Därför skickade vi ut information via skolans lärplattform, genomförde riktade annonser i sociala medier och tog fram ett särskilt stödmaterial för våra volontärer – ett material som även har spridits nationellt inom Brottsofferjourens nätverk.

Vi såg också att flera drabbade levde i ekonomiskt utsatta situationer, särskilt de som inte har svenska som modersmål. Tillsammans med socialtjänsten skapade vi en förenklad kontaktväg så att våra stödjare snabbt kunde lotsa vidare till rätt hjälp – utan att individen själv behövde navigera ett komplext system.

Samarbete – nu och framåt

Under två intensiva månader förstärktes vår verksamhet tillfälligt, vilket gjorde det möjligt att arbeta brett och närvarande. Men behoven

stannar inte där. I dialog med skolledningen på Campus Risbergska planerar vi nu fortsatta insatser under hösten – med samtalsstöd, praktisk hjälp och fortsatt närvaro inför skolstarten.

– Det akuta behovet är inte det enda. Reaktionerna kommer ofta senare, när chocken har lagt sig. Därför är det så viktigt att vi kan finnas kvar.

Vi för även samtal med Brottsoffermyndigheten och försäkringsbolag om hur vi bättre kan stötta drabbade i arbetet med ekonomisk ersättning. Dessutom har vi etablerat kontakt med nyckelpersoner i flera stadsdelar i Örebro, för att identifiera stödbehov i särskilt utsatta områden.

Styrkan i civilsamhället

Den här insatsen har gett oss flera viktiga lärdomar – om vikten av tidig samverkan, om behovet av lättillgänglig information och om kraften i att ha engagerade, kunniga stödjare.

Vi är också mycket tacksamma för det stöd och den hjälp vi har fått från andra brottsofferjourer runt om i landet och från Brottsofferjouren Sverige. Deras engagemang, erfarenhet och medverkan har varit ett ovärderligt stöd i vårt arbete – både under de mest intensiva dagarna och i det fortsatta arbetet framåt.

Vi är stolta över det vi har gjort. Inte för vår egen skull, utan för att det visar vad civilsamhället kan bidra med i krisens ögonblick.

– Många vi mött har sagt: ”Vi visste inte att ni fanns.” Det vill vi förändra. Ingen ska behöva stå ensam efter en sådan händelse.

Vi är en trygg punkt i kris – och vi finns kvar, även när nyhetsrubrikerna har tystnat.

På gång i Borås-Sjuhärad

I Brottsofferjouren Borås-Sjuhärad har vi mycket på gång i höst. Här är några exempel:

6 september står vi i Borås stadspark på Föreningsdagen för att berätta om vår verksamhet och skapa nya kontakter.

10 september är vi med och uppmärksammar Suicidpreventionsdagen i Psykiatrins lokaler, Södra Älvsborgs sjukhus.

22 september och 21 oktober bjuder vi in till föreläsning i Träffpunkt Simonsland i Borås där besökare får träffa oss på plats. Vi berättar vilka vi är, vad vi erbjuder för stöd och vilken skillnad man kan göra för alla som är offer för brott. Vi berättar vad som ingår i uppdraget som volontär hos oss.

24 september är vi åter med på Bäckängsgymnasiet i Borås Hälsovecka för att träffa härliga ungdomar och prata om vad vi erbjuder för stöd.

Vi arrangerar också två studiebesök på Borås nya tingsrätt, 26 september och 14 november.

På Träffpunkt Simonsland föreläser vi 8 oktober om bedrägerier, 19 november om våld i nära relation mot män och 25 november våld i nära relation mot kvinnor. Vi har också ett samarbete med Brottsofferjouren Fyrbodal där journalisten och författaren Maria Andersson kommer föreläsa om våld i nära relation den 18 november i Folkets hus, Trollhättan.

BROTTSOFFERJOURN BORÅS-SJUHÄRAD

BROTTSOFFERJOURN ÖREBRO LÄN

Västra Skåne avtackar trotjänare – ett nytt kapitel tar vid

Efter många år av hängivet arbete har Jonatan Berglund, samordnare på Brottsofferjouren Västra Skåne, gått i pension. Men även om han nu lämnat sin anställning lämnar han inte Brottsofferjouren. Han fortsätter att engagera sig som stödjure – det allra viktigaste uppdraget i verksamheten.

Jonatan började som stödjure och styrelseledamot i Landskrona-Svalövs Brottsofferjour år 2013. Då hade jouren funnits i över två decennier, men verksamheten behövde en nytändning. Tillsammans med en liten grupp engagerade personer lyckades Jonathan få ny fart på verksamheten. Tillgängligheten ökade, och fler brottsutsatta i Landskrona och Svalöv kunde få det stöd de hade rätt till.

Med tiden växte jourens samarbete med kommunerna. År 2016 tecknades ett IOP-avtal med Landskrona och året därpå med Svalöv. Jonatan kunde då anställas som samordnare på deltid – en roll han haft fram till påsken 2025.

Under Jonatans år hos Brottsofferjouren har tusentals brottsoffer, vittnen och anhöriga fått stöd. Han bär med sig många berättelser där han

Jonatan Berglund, Brottsofferjouren Västra Skåne, har gått i pension som samordnare men fortsätter som stödjure i jouren.

sett hur det ideella engagemanget har gjort skillnad.

– Det har funnits så många stunder då det känts att vårt stöd har betalat sig för de utsatta. Det är det som gett mig kraft att fortsätta, år efter år, säger Jonatan.

Med åren växte tanken om att gå samman med en närliggande jour fram. Under 2024 fattades beslut

om samgående mellan Landskrona-Svalövs Brottsofferjour och Brottsofferjouren i Helsingborg, och från och med den 1 januari 2025 blev det Brottsofferjouren Västra Skåne, en gemensam organisation för fem kommuner: Helsingborg, Höganäs, Bjuv, Landskrona och Svalöv.

– För oss i Landskrona-Svalöv blev detta ett viktigt steg, inte minst för att kunna bredda rekryteringsbasen av nya volontärer. Tillsammans bär vi nu vidare den kunskap och erfarenhet som byggts upp under många år, säger Jonatan.

Jonatan jobbade kvar en tid även i den nya jouren, men vid påsk gick han i en välförtjänt pension. I juni tackade vi av honom med middag, blommor och en upplevelsepresent – men framför allt med jättestor tacksamhet.

Jonatan lämnar inte Brottsofferjouren helt, utan har valt att fortsätta som stödjure – det uppdrag som en gång fick honom att engagera sig och som fortfarande ligger honom nära hjärtat.

Tack, Jonatan, för din kraft, din värme och den omtanke som du gett oss som kollega och som stödjure!

BROTTSOFFERJOUREN VÄSTRA SKÅNE

Jourerna berättar

FOTO BROTTSOFFERJOUREN VÄSTERORT

Brottsofferjouren Västerort var på plats under Järvaveckan i juni och delade ut informationsmaterial, anordnade quiz och rekryterade stödjare.

Brottsofferjouren Västerort på Järvaveckan

Lördagen den 14 juni var vår jour med personal, stödjare och styrelse med under Järvaveckan. Järvaveckan har anordnats sedan 2016 av stiftelsen The Global Village för att minska utanförskap och främja inkludering och mångfald.

Evenemanget lyfter samhällsfrågor som inkludering, utbildning, arbete och trygghet för att stärka bandet mellan medborgare, politiker, företag och civilsamhället. BOJ var på plats tillsammans med över 400 andra organisationer under

veckan. Vi delade ut informationsmaterial och anordnade ett quiz om BOJ och vårt stöd där man kunde vinna priser. Vi kunde också rekrytera nya stödjare till jourerna i Stockholmsområdet.

BROTTSOFFERJOUREN VÄSTERORT

BOJ Fyrbodal på Wilma memorial run och samverkansdag

Den 19 juli var det Wilma Memorial Run i Uddevalla. Drygt 200 hojar har kört till Wilmas minne och mot kvinnovåldet. Naturligtvis fanns vi på BOJ Fyrbodal på plats också.

Vi vill tacka Norgårdensskolan i Uddevalla för att vi fick komma till deras årliga samverkansdag. Syftet

Åsa från BOJ Fyrbodal på Wilma Memorial Run.

med dagen var att eleverna skulle få träffa samarbetspartners.

BROTTSOFFERJOUREN FYRBODAL

BOJ Fyrbodals Susanne och Amanda på Norgårdensskolans årliga samverkansdag.

FOTO BROTTSOFFERJOUREN FYRBODAL

Stor framgång med föredrag för pensionärsorganisationer

Brottsofferjouren Västernorrland har nu medverkat och genomfört ett flertal föreläsningar för pensionärsorganisationer i Örnsköldsviks kommun. Vi har också varit och är inbokade hos andra organisationer.

Vi har fått ett genombrott med att erbjuda dem ett populärt och informativt föredrag/föreläsningar om dessa bedrägerier. Vi har mötts med hyllningar, aktning, och uppskattning. Vårt budskap har varit rådgivande och får ett högt värde och betyg. Värdegrunden i föreläsningarna är att förebygga, varna, skydda och hantera.

– Alla vet och känner till att bedrägerier särskilt genom social manipulation är ett stort samhällsproblem för äldre och funktionsnedsatta. Och som tyvärr fortsätter att öka. Tilliten har fått sig en

ordentlig törn. Man upplever och konstaterar att misstänksamheten mellan människor skapar inga framgångsrika samhällen. Därför menar vi att det finns ett stort behov av brottsförebyggande insatser. Det känns som en viktig informationsinsats att vi kan vara en aktör som vill hjälpa till i det förebyggande arbetet, säger Kalle Aronsson, stödjare och informatör.

Informationsinsatserna har utformats på ett enkelt och nära sätt så att de engagerar och känns relevanta för målgruppen. Genom att vårt innehåll och format anpassas efter mottagare och med flera praktiska inslag som på riktigt kan träna individerna att bli stärkta och säkra och därmed kan stå emot flera former av bedrägeriförsök. Att "face to face" eller i direktkontakt med målgrup-

pen ge en god information om hur de på ett enkelt sätt ska kunna hantera telefonsamtal och andra försök för att motverka bedrägeri.

– Jag är övertygad om att möta målgruppen på plats är en framgång, säger Kalle Aronsson. Där vi får igång en viktig dialog, möjlighet att ställa frågor, och ett nära samarbete. Det görs saker på många sätt men det behövs ytterligare insatser, därför är det ett viktigt inslag att möta grupperna på plats. Vilket många i målgruppen har värderat högt i våra möten.

Flera föredrag är genomförda, nya tillkommer och flera föreläsningar är inbokade under hösten. Oerhört glädjande. En uppföljning kommer att ske under hösten i samråd med Brottsförebyggande rådet i Örnsköldsvik.

BROTTSOFFERJOURN VÄSTERNORRLAND

BOJ Eskilstuna på vårutflykt

Brottsofferjouren Eskilstuna har gjort en mycket uppskattad vårutflykt med båten Havsörnen från Västerås till Enköping med lunch ombord. I Enköping bjöds det på guidad tågresor runt Enköpings parker. Resan avslutades med buss hem till Eskilstuna.

Vi vill tacka personalen på Sparbanken Rekarne, Eskilstuna för bidraget till resan!

BROTTSOFFERJOURN ESKILSTUNA

Brottsofferjouren Eskilstuna på vårutflykt med båten Havsörnen.

Deltagarna samlade utanför jourens nya kontor vid Föreningshuset E18 på Eleonoragatan i Eskilstuna.

FOTO: BROTTSOFFERJOURN ESKILSTUNA

Brottsofferjourerna

 [facebook.com/BrottsofferjourenSverige](https://www.facebook.com/BrottsofferjourenSverige)
Flera lokala jourer har också egna sidor på Facebook.

Lokala brottsofferjourer

De lokala brottsofferjourerna ger stöd till brottsoffer, anhöriga och vittnen. Här finner du kontaktuppgifter till din närmaste jour. För postadresser se brottsofferjouren.se.

Telefoncentral

Brottsofferjourernas Telefoncentral nås på **116 006** och hjälper till att förmedla kontakt till alla lokala brottsofferjourer i Sverige.

Stöd på eget språk

För stöd på eget språk fyll i kontaktformulär på www.brottsofferjouren.se eller ring 116 006.

Brottsofferjouren

Sveriges kansli
Brottsofferjouren Sveriges kansli når du på 08-644 88 00 eller info@brottsofferjouren.se.

Brottsofferjouren Sveriges styrelse

Brottsofferjouren Sveriges styrelse nås via styrelsen@boj.se.

Läs mer

Läs mer om Brottsofferjouren på www.brottsofferjouren.se

BLEKINGE LÄN

Blekinge

Karlshamn, Karlskrona, Olofström, Ronneby, Sölvesborg.
Stöd i domstol: Blekinge tingsrätt.
0760-35 13 00
info@blekinge.boj.se
blekinge.boj.se

DALARNAS LÄN

Avesta-Hedemora

070-627 90 17
info@avesta-hmora.boj.se
avesta-hmora.boj.se

Mellersta Dalarna

Borlänge, Falun, Gagnef, Ludvika, Smedjebacken, Säter.
Stöd i domstol: Falu tingsrätt.
070-625 65 80
info@mdalarna.boj.se
mellerstadalarna.boj.se

Övre Dalarna

Leksand, Malung-Sälen, Mora, Orsa, Rättvik, Vansbro, Älvdalen.
Stöd i domstol: Mora tingsrätt.
0250-181 68
info@ovredalarna.boj.se
ovredalarna.boj.se

GOTLANDS LÄN

Stockholm-Gotland

Huvudkansli
08-591 272 00
info@stockholm-gotland.boj.se
stockholm-gotland.boj.se
Lokalkontor Gotland
Stöd i domstol: Gotlands tingsrätt.
0498-65 58 00
gotland@stockholm-gotland.boj.se

GÄVLEBORGS LÄN

Gästrik Västra

Hofors, Ockelbo, Sandviken.
026-25 90 00, 070-696 58 24
info@gastrike.boj.se

Gävle

026-10 55 77, 070-570 32 10
info@gavle.boj.se
gavle.boj.se

Hudiksvall-Nordanstig

Stöd i domstol: Hälsinge tingsrätt.
072-22 18 654
info@hudiksvall.boj.se

Ljusdal

0651-101 01, 0730-753 036
info@ljusdal.boj.se

Söderhamn

Stöd i domstol: Söderhamns tingsställe.
0270-101 21
070-526 64 03
info@soderhamn.boj.se

Södra Hälsingland

0730-753 036
info@bollnas-ovanaker.boj.se
bollnas.boj.se

HALLANDS LÄN

Falkenberg

0346-587 87
info@falkenberg.boj.se

Kungsbacka

0300-83 48 40
info@kungsbacka.boj.se

Södra Halland

Halmstad, Hylte, Laholm.
Stöd i domstol: Halmstads tingsrätt.

070-574 62 40
info@sodrahalland.boj.se
sodrahalland.boj.se

Varberg

Stöd i domstol: Varbergs tingsrätt.
0340-67 65 01
info@varberg.boj.se

JÄMTLANDS LÄN

Jämtland

Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokmo, Ragunda, Strömsund, Åre, Östersund.
Stöd i domstol: Östersunds tingsrätt.
063-51 24 00, 073-801 45 64
info@jamtland.boj.se
jamtland.boj.se

JÖNKÖPINGS LÄN

Jönköpings län

Aneby, Eksjö, Gislaved, Gnosjö, Habo, Jönköping, Mullsjö, Nässjö, Sävsnö, Tranås, Vaggeryd, Vetlanda, Värnamo.
Stöd i domstol: Eksjö tingsrätt, Jönköpings tingsrätt, Göta hovrätt.
036-330 80 80
info@jonkoping.boj.se
jonkoping.boj.se

KALMAR LÄN

Oskarshamn-

Mönsterås-Högsby

0491-176 00
info@oskarshamn.boj.se
oskarshamn.boj.se

Kalmar Län

Borgholm, Emmaboda, Hultsfred, Kalmar, Mörbylånga, Nybro, Torsås, Vimmerby, Västervik.
Stöd i domstol: Kalmar tingsrätt, Västerviks tingsställe.
0480-880 85
info@kalmar.boj.se
kalmar.boj.se

KRONOBERGS LÄN

Sunnerbo

Ljungby, Markaryd.
0372-145 21
info@sunnerbo.boj.se
sunnerbo.boj.se

Växjö

Alvesta, Lessebo, Tingsryd, Uppvidinge, Växjö. Stöd i domstol: Växjö tingsrätt.
0470-456 94
info@vaxjo.boj.se
vaxjo.boj.se

Älmhult

0476-169 31
info@almhult.boj.se

NORRBOTTENS LÄN

Norrbottnen

Arjeplog, Arvidsjaur, Boden, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå.
Stöd i domstol: Gällivare tingsrätt, Haparanda tingsrätt, Kiruna tingsställe, Luleå tingsrätt.
0920-104 13
info@norrbottnen.boj.se
norrbottnen.boj.se

SKÅNE LÄN

Hässleholm-

Osby-Perstorp

Stöd i domstol: Hässleholms tingsrätt.
0451-127 17
info@hassleholm.boj.se
hassleholm.boj.se

Mellersta Skåne

Burlöv, Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Staffanstorps.
Stöd i domstol: Lunds tingsrätt, Malmö tingsrätt, Hovrätten över Skåne och Blekinge.
Stödsamtal, stöd vid Lunds tingsrätt: 046-32 32 98
Stöd vid Malmö tingsrätt, Hovrätten över Skåne och Blekinge: 040-41 02 22
info@mskane.boj.se
mskane.boj.se

Nordöstra Skåne

Bromölla, Kristianstad, Östra Göinge.
Stöd i domstol: Kristianstads tingsrätt.
044-12 17 33
info@noskane.boj.se
noskane.boj.se

Söderslätt

Svedala, Trelleborg, Vellinge.
0410-103 70
info@soderslatt.boj.se
soderslatt.boj.se

Sydöstra Skåne

Simrishamn, Sjöbo, Skurup, Tomelilla, Ystad. Stöd i domstol: Ystads tingsrätt.
073-330 30 28
info@sydostraskane.boj.se
sydostraskane.boj.se

Västra Skåne

Bjuv, Helsingborg, Höganäs, Landskrona, Svalöv.
Stöd i domstol: Helsingborgs tingsrätt.
Kontor Helsingborg: 042-13 37 00
Kontor Landskrona: 0418-43 61 71
info@vastraskane.boj.se
vastraskane.boj.se

Ängelholm

Båstad, Klippan, Åstorp, Ängelholm, Örkelljunga.
0431-143 00
info@engelholm.boj.se
engelholm.boj.se

Brottsofferjourerna

STOCKHOLMS LÄN

Stockholm-Gotland

Järfälla, Lidingö, Norrtälje, Sigtuna, Sollentuna, Upplands Väsby, Upplands-Bro. Stockholms stadsdelar: Kungsholmen, Norra innerstaden, Södermalm. Stöd i domstol: Attunda tingsrätt, Norrtälje tingsrätt. 08-591 272 00
info@stockholm-gotland.boj.se
stockholm-gotland.boj.se

Haninge-Nynäshamn

08-777 85 00
info@haninge.boj.se
haninge.boj.se

Huddinge-Botkyrka

08-710 01 02, 070-772 01 02
info@h-b.boj.se
h-b.boj.se

Nacka-Tyresö-Värmdö

Stöd i domstol: Nacka tingsrätt. 08-466 91 66
info@nacka.boj.se
ntv.boj.se

Roslagen

Danderyd, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Österåker. 08-768 83 82
info@roslagen.boj.se

Brottsoffer-, kvinno- och tjejjouren Södertälje

Salem, Södertälje. Stöd i domstol: Södertälje tingsrätt. 070-494 68 75
info@sodertalje.boj.se
sodertalje.boj.se

Södra Stockholm

Stockholms stadsdelar: Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Skarpnäck, Skärholmen, Älvsjö. Stöd i domstol: Solna tingsrätt, Stockholms tingsrätt, Södertörns tingsrätt, Svea hovrätt. 08-604 19 50
info@sodrastockholm.boj.se
sodrastockholm.boj.se

Västerort

Ekerö, Solna, Sundbyberg. Stockholms stadsdelar: Bromma, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta. 08-89 70 00
info@vasterort.boj.se
vasterort.boj.se

SÖDERMANLANDS LÄN

Eskilstuna

Stöd i domstol: Eskilstuna tingsrätt. 016-12 62 10
info@eskilstuna.boj.se
eskilstuna.boj.se

Katrineholm-Flen-Vingåker

0150-780 17
info@katrineholm.boj.se
katrineholm.boj.se

Strängnäs

0152-176 00
info@strangnas.boj.se

Östra Sörmland

Gnesta, Nyköping, Oxelösund, Trosa. Stöd i domstol: Nyköpings tingsrätt. 0155-28 62 20
info@o-sormland.boj.se
ostrasormland.boj.se

UPPSALA LÄN

Enköping

Enköping 0171-262 06
info@enkoping.boj.se
enkoping.boj.se

Uppsala län

Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammar. 018-10 65 00
info@upsala.boj.se
upsala.boj.se

VÄRMLANDS LÄN

Värmland

Arvika, Eda, Forshaga, Grums, Hagfors, Hammarö, Karlstad, Kil, Munkfors, Sunne, Säffle, Torsby, Årjäng. Stöd i domstol: Värmlands tingsrätt. 054-18 28 88
info@varmland.boj.se
varmland.boj.se

Östra Värmland

Filipstad, Kristinehamn, Storfors. 0550-122 20
info@ostravarmland.boj.se
ostravarmland.boj.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Skellefteå

Malå, Norsjö, Skellefteå. Vittnesstöd: Skellefteå tingsrätt. 0910-70 18 20
info@skelleftea.boj.se

Södra Lappland

Dorotea, Lycksele, Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Åsele. Stöd i domstol: Lycksele tingsrätt. 0730-77 73 03
info@sodralappland.boj.se

Umeåregionen

Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Umeå, Vindeln, Vännäs. Stöd i domstol: Umeå tingsrätt, Hovrätten för Övre Norrland. 072-732 24 41
info@umearegionen.boj.se
umearegionen.boj.se

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Västernorrland

Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Sundsvall, Timrå, Ånge, Örnsköldsvik. Stöd i domstol: Sundsvalls tingsrätt, Ångermanlands tingsrätt, Örnsköldsvik tingsställe, Hovrätten för Nedre Norrland. 070-310 16 38
info@vasternorrland.boj.se
vasternorrland.boj.se

VÄSTMANLANDS LÄN

Västmanland

Arboga, Fagersta, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar, Västerås. Stöd i domstol: Västmanlands tingsrätt. 021-41 32 60
info@vastmanland.boj.se
vastmanland.boj.se
Stödcentrum för Unga Västerås: 070-312 85 34
stodcentrum@vasteras.boj.se

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Ale

116 006
info@ale.boj.se

Alingsås-Lerum-Vårgårda-Herrljunga

Stöd i domstol: Alingsås tingsrätt. 073-618 90 53
info@alingsas.boj.se

Borås-Sjuhärad

Bollebygd, Borås, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn. Stöd i domstol: Borås. 033-10 11 05
info@boras-sjuharad.boj.se
boras-sjuharad.boj.se

Fyrbodalen

Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda, Lilla Edet, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäset, Strömstad, Stenungsund, Tanum, Tjörn, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg, Åmål. Stöd i domstol: Uddevalla tingsrätt, Vänersborgs tingsrätt. 0720-44 45 93, 116 006
info@fyrbodalen.boj.se
fyrbodalen.boj.se
Lokalkontor Vänersborgs tingsrätt: 073-54 60 039,
stod.domstol@fyrbodalen.boj.se
Lokalkontor Trollhättan: 116 006

Skaraborg

Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Götene, Hjo, Karlsborg, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm, Töreboda, Vara. Stöd i domstol: Skaraborgs tingsrätt. 0722-251 969
info@skaraborg.boj.se
ostraskaraborg.boj.se

Storgöteborg

Göteborg, Hårby, Kungälv, Mölndal, Partille. Stöd i domstol: Göteborgs tingsrätt, Hovrätten för Västra Sverige. 0709-70 50 50
info@goteborg.boj.se
storgoteborg.boj.se

ÖREBRO LÄN

Örebro län

Askersund, Degerfors, Hallsberg, Hällefors, Karlskoga, Kumla, Laxå, Lekeberg, Lindesberg, Ljusnarsberg, Nora, Örebro. Stöd i domstol: Örebro tingsrätt 010-489 10 30
info@orebrolan.boj.se
orebrolan.boj.se

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Östergötland

Finspång, Kinda, Linköping, Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik, Ydre, Åtvidaberg. 011-61 000
info@ostergotland.boj.se
ostergotland.boj.se

Västra Östergötland

Boxholm, Motala, Vadstena, Ödeshög. 0141-23 44 94
info@v-ostergotland.boj.se
v-ostergotland.boj.se